(ZEITUNGSDRUCKSACHE)   Ч. 3.   16 січня   1944.   Рік II.

ХОЛМСЬКА ЗЕМЛЯ

РЕДАКЦІЯ:
Краків, Ожешкової 7.
Тел. 104-81.
АДМІНІСТРАЦІЯ:
Краків, Райхсштрассе 34.
Тел. 230-39.

ТИЖНЕВИК
„Cholmer Land" Wochenausgabe
SCHRIFTLEITUNG: Krakau, Orzeszkowagasse 7. — Fernruf 104-81
VERWALTUNG: Reichsstrasse 34. — Fernruf 230-39, 146-42

ПЕРЕДПЛАТА:
Чвертьрічно — 3.50 зл.
піврічно . . . 7.— зл.
Ціна прим. 50 сот.

Перемога за всяку ціну

Новорічне слово Адольфа Гітлера

БЕРЛІН. — У традиційному новорічному слові Фюрера, що його проголошено в німецькому радіо, з'ясовані вичерпно всі ті численні проблеми, якими цікавиться живо сьогодні, на початку нового року, сумління европейських народів. Після того, як Фюрер згадав про матеріяльну й моральну підготову аліянтів до війни та, зокрема, схарактеризував відповідальну ролю Англії в цій грі, він сказав, що саме Англія, провокуючи сучасну війну, жила у тій божевільній омані, що вона зможе свою стару практику в розпалюванні европейських воєн, проводити цим разом успішно, з особливо малою витратою власних засобів. Однак при реалізації тієї традиційної політики британського імперіялізму переочено кілька важливих фактів.

МІЖНАРОДНИЙ ЖИД — НАЦЬКОВУВАЧ

У зв'язку з цим Фюрер заявив буквально:

„У теперішній війні прийшла повна зміна ситуації через те, що Англія не може бути користувачем відновленої теоретичної рівноваги сил у висліді цієї війни, лиш таким користувачем може стати виключно большевизм. Тому так звана рівновага европейських сил на довший час взагалі неможлива. Зате необхідність зберегти Европу перед большевицькою небезпекою стає питанням виключно існування якоїсь домінуючої континентальної потуги. Британська думка про те, що зручним жонґлюванням та висуванням союзницьких сил від випадку до випадку можна буде пересувати европейський питомий тягар відповідно до потреби та в будь-якому напрямку, вже перестаріла і вона стала неможливою внаслідку подій твердої дійсности.

Бо в боротьбі великих народів сама Англія не може вже грати власної вирішальної ролі. У союзі Англії з большевизмом, або з американськими З'єдиненими Державами ті союзники не потребують Англії, зате Англія без допомоги тих держав стає безпомічною й нездібною продовжувати свою дотеперішню традиційну політику.

Війну, що її Англія розпочала, гадаючи продовжувати свою стару традиційну політику европейської рівноваги, підримало і пропаґандивно підготовило міжнародне жидівство, але сьогодні її ведуть аґітаційно вже не в користь англійських інтересів, лиш у користь перемоги жидівської світової диктатури. Англія, яка так часто використовувала народи, як струмент для своїх власних безоглядних европейських цілей, сьогодні стала вже саме струментом у руках ще безоглядніших великодержав. Байдуже, як ця війна випала б, британська великодержавницька позиція в усякому випадку мусить бути з кінцем війни слабшою, як була нею на її початку. Коли у свідомості цього факту британські державні діячі думають тепер, що найкраще далі вити разом з вовками, то вони такою поведінкою ніяким чином не зможуть спричинити зміну такого природного розвитку подій. Міжнародний жид не нацьковує до цієї війни на те, щоб Англія зберегла себе світовою потугою, або щоб вона бодай захована своє великодержавницьке становище. Міжнародний жид веде цю війну на те, щоб Европа стала большевицькою і то включно з Англією. Союз, що його заключила Англія із дияволом, вийде так, як до цього часу завжди виходило таке записування душ: не Велика Британія присмирить большевицького чорта, лиш большевицька отрута, щораз більше буде вжиратися в саму Англію та доводити вкінці до упадку".

„НЕ БУДЕ ПЕРЕМОЖЦІВ І ПЕРЕМОЖЕНИХ"

Про ролю Німеччини сказав Фюрер:

„Кожне заломання Німеччини змело б континент з культурною традицією, що має дві з половиною тисячі років. На його місці було б здвигнене варварство, що його може уявити собі лише той, хто знає большевизм на Сході".

„Маємо досить ясний образ ситуації, щоб знати, як мусіла б виглядати доля Німеччини й Европи, коли б ми не були в силі виграти теперішньої боротьби".

„...Здаємо собі ясно про це справу, що через те ця війна залишає без уваги всі колишні стрими, які виникали із чисто людської гуманности, тому що на кінець цієї війни не буде переможців

Ген. Губернатор д-р Франк з нагоди Свят

З нагоди Українського Різдва Генерал-Губернатор д-р Франк видав такий заклик:

Українці, Українки!

У 5-му році найважчої з усіх дотеперішніх воєн, яку Німеччина та її союзники ведуть в імені Европи, щоб назавсіди охоронити народи нашого континенту від капіталістичного визиску і большевицької тиранії, за традицією Вашої віри і за звичаєм Ваших батьків, Ви будете по містах і селах Вашої Батьківщини святкувати Різдво, а кільна днів пізніше початок Нового Року. Самозрозуміло, що численні супровідні явища, що їх сучасна війна накидує майже без різниці всім мешканцям нашого ґлобу, примусить також Вас зректися дечого, що в нормальних мирних часах належало до святочного обичаю та підвищувало святочний настрій і радість оцих прегарних свят. Але я знаю, що Ви маєте зрозуміння для вимог цієї війни, яка вирішить майбутню долю також українського народу, та що це і те, чого забракне назверх, Ви заступите почуванням Ваших сердець та стійкістю Вашої волі.

Можу тим більш бути переконаним у тому, що кожний зпоміж Вас розуміє змисл цього великого часу, в якому всі живемо і боремось, розумієте всі обов'язки, що виринають з цього нашого часу для кожної людини і для всієї української національної спільноти. Впродовж 4 і пів років, в яких я, згідно з завданням, що його передав мені Фюрер, всі сили цього простору запряг у службу загально-европейської визвольної боротьби, я міг переконатися про те, з яким зрозумінням та з якою матеріяльною і моральною готовістю кожний український громадянин ставиться до обов'язків, що їх добровільно на себе перейняв. Ваша щоденна праця на ріллі, у ремісничих варстатах у господарстві, чи в установах давала так само, як спосіб і форма, в якій Ви приймали всі спонуки від органів влади та здійснювали їх в усіх ділянках щоденного життя, такі численні докази щирої лояльности, що відчуваю потребу мої середечні бажання, з якими звертаюся до всіх Вас з нагоди Різдвяних Свят та Нового Року, получити з виразами подяки, до якої зобов'язує мене Ваша постійна й охоча до пожертв співпраця та в першу чергу активна участь Ваших найкращих синів у боротьбі проти спільного ворога.

Ніхто не знає, чи вже той новий рік, який ось розпочинається, принесе здійснення нашого бажання, щоб ми могли у мирі, що завершить перемогу, святкувати тріюмф спільної справи Европи над нікчемністю і над нищильним гоном большевизму та англійців і американців, большевицьких союзників, що дали себе звести міжнародньому жидівству. Але кожний знає, що ніяка жертва не може бути за велика, щоби врятувати Европу перед масовим наїздом пройнятого ненавистю ворога, бо такий наїзд був би однозначний із знищенням всіх народів нашого континенту та всіх здобутків прастарої християнсько-европейської культури й цивілізації. Ви Українці є найдальшим на сході моральним і національним бастіоном Европи перед темним нігілістичним хаосом, що його створили большевики на сході. Пам'ятайте на те велике зобов'язання, що виникає для Вас з цього факту. Пам'ятайте також про ті безконечні ріки крови, що їх пролив непохитний фронт німецьких вояків на сході, який бореться і за Вашу волю й майбутність, для спільної справи Европи. Ваша історія, яка ніколи не була чимсь іншим, як лиш історією боротьби народу, що признається до Европи, проти московського імперіялізму, навчила Вас, що німці й українці завсіди мали спільних ворогів. У цьому не зміниться ніщо також в майбутньому. Візьміть собі примір з безкрайньої готовости до жертв і непохитної стійкости німецького народу, про якого великодушність і безкорисну приязнь до Вас можете бути свідомі однаково, що торкається вчорашнього і нинішнього дня, як також по всі часи.

Тому вся сила Ваших сердець, і вся праця Ваших рук хай буде також у майбутньому році присвячена спільній справі, яка лучить нас в інтересі свободи й майбутности Европи. А вся Ваша безкомпромісова рішучість хай іде на остаточне знищення наших спільних ворогів.

Українці й Українки!

Я знаю, що Ви будете горді на те, щоб вірно та у свідомості свого обов'язку при боці німецької держави боронити честь і майбутність Вашого народу.

Краків, грудень 1943.

Д-р ФРАНК
Генеральний Губернатор

Губернатор д-р Вехтер до населення Галичини

З датою 30. грудня 1943 р., з нагоди Нового Року, Губернатор Галичини, д-р Вехтер, видав до населення відозву, в якій коротко робить підсумки праці цього ж населення для спільної перемоги над ворогом та закликає всіх чесних громадян далі спокійно виконувати свою працю, не піддаючись підшептам ворожої пропаґанди. Зокрема з признанням висловився Губернатор про працю селянства та робітників, а також згадав про наших добровольців, що при боці німецького вояка оборонятимуть Европу. Переконливі докази своєї вдячности і любови для вояка на фронті дало населення Галичини включаючись в акцію пожертв.

Новий рік повинен нас застати на своїх місцях, у повній зрозуміння співпраці, радісному виконуванні обов'язків та гарячій вірі в Бога. Галичина в 1944 р. повинна справді йти вперед і вгору.

і переможених, лиш виключно тільки опілілі та знищені. Коли ж крім цього у такій війні можливе таке, що — у своїй брутальності справді вперше в історії світу — люди формально спеціялізуються в веденні війни проти жінок та дітей, та самі приймають почесний титул „вбивників", тоді з того самого можна вже виміркувати, яка доля постигла б переможену частину. Бо хай ніхто не каже, що це придумано лиш для стільки то і стільки десяток тисяч дітей, або стільки то і стільки десяток тисяч жінок і дівчат. Ні! Бо в очах сьогоднішніх англійців і тих, що поза ними стоять, це є єдине, що варто оплакувати. Вони були б надзвичайно щасливими, якби на місце цього вони мали змогу знищити в десять, а то й у сто разів більше людей. Вони висловлюють це зовсім брутально і отверто і ми приймаємо це так же відверто до відома. З цього ми бачимо, що йде тут про немилосердну боротьбу за бути чи не бути, що йде про боротьбу, на яку від нас, на жаль, може прийде відповідь тільки така ж немилосердна. Бо яким би великим не був сьогодні жах, його не можна порівняти з велетенським нещастям, яке впало б на всю Европу, якщо б оця злочинна коаліція мала б перемогти. Що оці їхні диявольські наміри існували від самого початку, виходить ясно й недвозначно з того, що вони, оті британські напьковувачі до війни, консеквентно відкидали у свій час мої пропозиції про розброєння, відкидали внески на виключення бомбової війни та взагалі відкидали всі мої зусилля гуманізації війни, чи пак обмеження цієї війни тільки до справжніх вояків. Вже тоді інспіратори британської політики, всі оті Ванзітарти й товариші, прийняли рішення повести майбутню війну, як війну для винищення власне тих, що не воюють, і то засобами, що їх вони уважали для цього відповідними, після того, як уже у всесвітній війні стосована, всупереч усім міжнародним правам, бльокада проти жінок і дітей наслідком загальних зусиль до самовистачальности не обіцювала вже, здавалося, достатнього успіху"

ВЕЛЕТЕНСЬКА НЕБЕЗПЕКА ДЛЯ ЕВРОПИ

Вирішальним являється, що загалом сталося б з Европою, якби ця коаліція мала перемогти. Всюди, де сьогодні є британська влада, життя проходить в голоді й нужді. В той час, коли англійські махінатори у своїй нахабній, безстидній забріханості шермують заходами рятунку післявоєнного світу, вони не можуть заперечити, що у велетунських державах, як вони від соток літ опановують, міліони й міліони людей нужденно гинуть від голоду та недокормлення. Ледве опанувавши південну Італію, вони вже примушені замикати деякі області перед доступом своїх таки вояків — що систематичне виголоджування цих людей доводить до таких відносин, що їх навіть твердо вавареним аліянтським воякам не можна показувати на довшу мету. Крім цього, якщо плутократично-большевицькому світові досі не було можливим в таких країнах, як Африка, де на квадратному кілометрі живе 12 людей, запевнити міліонам працю й хліб, якщо большевикам не вдалося за час їх диктатури захистити 30 міліонів людей перед виголодженням, хоч на кожного европейського росіянина припадає в 19 разів стільки землі, що на одну особу в Німеччині, якщо англійці в Індії при 75 людях на квадратному кілометрі не могли охоронити міліони людей перед виголодженням, то в такому випадку густо заселений европейський простір, на випадок большевицько-плутократичної перемоги, зазнав би не лише загального заломання, якого не було ще від мандрівки народів, але також европейський простір зазнав би господарської катастрофи таких розмірів, що їх годі собі уявити. Що жертвою цієї всесвітньої кризи упала б також Англія, цього не хотять та не можуть бачити тільки ті, які єдину раду й єдиного дорадника для своїх дій вбачають в ненависти та в небувалій таки, справді, злобі.

Небезпека для Европи є велетенська. І вона не злагіднена тим, що деякі британські чи американські установи вже тепер заявляють, що після цієї війни є неминуча третя всесвітня війна, між самими таки плутократіями, або війна між плутократіями та большевизмом.

Крім цього для людства байдуже, чи воно гине під жидівсько-капіталістичною, чи під жидівсько-большевицькою диктатурою, тобто чи це поневолення людства буде проходити під зоряним прапором ЗДА, чи під англійським прапором Юніон Джек, чи під большевицьким прапором. На всякий випадок для тих, що терплять, це не важно. Тим то для всього нашого життя та для всього нашого буття поставлене тільки одне завдання: повалити диявольські пляни жидівських всесвітніх підпалювачів та їх прихвостнів. І хоч ця, нам накинута, боротьба, зокрема, для нас і важка, все таки вона не стоїть ні в якому відношенні до тієї долі, яка зустріла б усіх на випадок поразки Німеччини. Тим то для нашого народу може бути тільки один категоричний наказ, а саме: серед усіх обставин та всіми засобами довести цю війну до перемоги.

„ОКО ЗА ОКО, ЗУБ ЗА ЗУБ"

Всяка війна на цьому світі кінчилася, то і ця не триватиме вічно. Те, що в 1918 році німецький нарід, обманутий забріханими фразами американського президента, вірив, що, добровільно складаючи зброю, приспішить кінець, загнало не тільки Німеччину в дуже важке нещастя, але також було співвиновником у вибуху сьогоднішньої війни, бо перша всесвітня війна й без тодішньої німецької капітуляції була б закінчилася, але напевне з іншим вислідом. Цим разом німці, на щастя, звільнені від такої небезпеки.

Наші противники у своїй старозавітній ненависті самі в поспіху брутально й отверто висказали з криком свої воєнні цілі. Воно по-дітвацьки виглядає, коли тепер додатково англійські й американські часописи викривають невідому та у своїй глупості пишуть, що воно було б хитріше з пропагандивної точки погляду подавати інші цілі війни, ніж ті, що їх перед тим висказано. Воно є не тільки образою для нашого розуму заповідати, що з пропагандивних причин тепер хочеться сказати щось інше, але також — навіть якби це робили від початку — міжнародні архі-крутії не добилися б віри ні в одному слові. Крім цього ми не намагаємося своєю стратегією губити міліони жінок і дітей, щоб після цього дарувати, можливо, мир для поєднання, або для порозуміння, чи справедливости. Такий рід стратегії розкрив наших противників. Це й є тисячолітня ненависть жидівства й кермованого ним плутократично-большевицького світу, ненависть, яка не тільки виладовується в стратегії, але також — якби жидівство могло перемогти — ця ненависть виливала б на істоту миру.

Але проти цієї ненависти сьогодні стоїть не слабувата буржуазійна Німеччина, а націонал-соціялістична народна держава, і тому цю ненависть будуть приймати не лініві декаденти вищих станів, чи кляс, — але на цю брутальну атаку відповість німецька народна спільнота, і то відповість не фразами із всесвітньо-буржуазної ідеології, але здоровою й фанатичною ненавистю раси, яка знає, що вона бореться за своє існування і яка принаймні в цьому випадку визнає старе біблійне гасло: око за око, зуб за зуб.

Що жидівська мета знищення Европи під кінець принесла б певне знищення жидівства в Европі, стоїть поза всяким сумнівом так само, як і певним є, що спроба англійців і американців знищити Европу при помочі большевизму та покарати при помочі московського душогуба, цебто довести до знищення, може осягнути тільки щось протилежне, цебто большевизацію самого таки англосаського світу.

ЗАВЕЛИ „ГЕНЕРАЛИ": ЗИМА, БОЛОТО, ГОЛОД

Як-не-як оця найбільша в історії боротьба не може проходити, наче гарний турнір. Все таки ми посміємо одне ствердити: коли почалася війна, в Англії, зокрема, мали переконання, що внутрішня револьта мусітиме негайно довести Німеччину до заломання. Тоді говорили про „генерала Зиму", про „генерала Болото", про „генерала Голод" і т. д., та сподівалися „чуда німецького заломання". Насправді ані генерал Зима, ані генерал Болото, ані генерал Голод не мали змоги Німеччину перемогти. Капіталісти аліянтських країн вірили, що соціялістична форма німецького господарства зараз доведе до заломання. Але ця форма власне в цей час найбільших обтяжень показалася правильною й сильнішою, ніж форма господарства наших плутократичних противників. Про большевицьке господарство можна говорити тільки в розумінні організованої невільничої праці для жидівської генеральної директорії в Москві. Сьогодні можна ствердити ось що: після більше, ніж 4-ох років війни, Німеччина не втратила ні одного квадратного кілометра землі. А наші противники великі області своїх колишніх володінь не називають уже своїми, хоч вони собі їх шляхом умов про позику й оренду взаємно штучками повідступали як „острівні бази" і т. д.

В цій могутній боротьбі Німеччина для захисту цього континенту не тільки далеко просунулася вперед на всі сторони, але при цьому вона дотепер перемагала кожний удар.

НАЙВАЖЧИЙ УДАР, АЛЕ ШВИДКЕ ОПАНУВАННЯ СИТУАЦІЇ

Найважчі удари в цій боротьбі приніс для Німеччини 1943 рік. Наш найдавніший союзник відпав через довготривалу й пляново організовану зраду кліки, яка із великокапіталістичним Заходом почуває себе так само ідентичною, як безрадно стоїть вона в духовому відношенні перед розкладовою роботою марксистської ідеології. Ще з часу перед вибухом війни можна було завважити кертичну роботу оцієї зосередженої довкола короля фінансіерської, генеральської та політиканської зграї. Як трудноші в Північній Африці, так також і на Балкані кінець-кінців треба зводити до саботажних та шкідницьких спроб цих кол.

В 1943 р. треба було прийняти дуже гіркі й дуже важкі постанови. Після того, як наслідком зломання слова й вірности французькими адміралами, генералами та старшинами, аліянтам удалося висадитися у французькій Північній Африці, я мусів серед усіх обставин намагатися зискати на часі, якого ми потребували не тільки на те, щоб провести створення безумовно потрібних нових німецьких армій, але також на те, щоб приготовити всі заходи, які можна було б протиставити відступленню італійського короля, відступленню, загрози якого не можна було переочувати. Пізніша історія війни ствердить, хто в цей час правильно вів справи: наш противник, чи ми? Я не вірю, — на випадок, якби доля дала була нам такі можливості, — щоб ми їх були тоді так зле використали, як це було по боці наших противників. Ми смємо тільки подякувати Провидінню, що, не зважаючи на всі оці тверді досвіди, воно завжди нам давало одверту можливість швидкою акцією опанувати важку „кризу, на позір програну ситуацію знову довести до ладу, і при цьому пляново провести розбудову наших військових сил. Ганебна зрада на особі Дуче нагальним ударом поставила Німеччину та її провід перед дуже важкими рішеннями. Що консеквенції, які з цього виходили, впливали на всі воєнні дії, являється самозрозумілим. Німецький провід був змушений при безумовному перевіренню того, що було потрібне, супроти того, що не було безумовно конечне, прийняти дуже тверді рішення, які, зокрема, важко було зрозуміти воякам, що не будучи атакованими, часто мусіли сотні кілометрів посуватися назад. Все таки кожний може бути переконаний, нішо не ділося і не буде діятися, що не є безумовно потрібне, щоб довершити велике й могутнє завдання. А це завдання є: якне-як виграти війну. Розбудова нових велетенських статичних ліній, заволодіння великими залізничними шляхами, їх забезпечення та пущення в рух, примусили до обмежень на інших фронтах. Це вирішування сил, до якого ми змагали, вже сьогодні можна вважати вдачним. І тому, коли по аліянтському боці подорожами, конференціями, новими номінаціями на командних становищах та іншими заходами під теперішню пору намагаються — з браку іншої форми підтримки для большевицької офензиви — обтяжити Німеччину війною нервів, то в такому випадку аліянти змішують німецький провід з проводом колишньої королівської Італії.

„ДЕ Б НЕ ВИСАДИЛИСЬ, ОДЕРЖАТЬ НАЛЕЖНЕ ПРИЙНЯТТЯ".

Те, що англійці заміряють провести висад на заході або на Балкані, в Норвегії, Голяндії, Португалії, чи де-небудь інде, це для нас не нове — зовсім абстрагуючи від того, що вони вже на більшості цих місць раз були. Що вони в дальшому всіми засобами, які лише мають, хотять провести цей висад, являється самозрозумілим, що вони при цьому призначують для цих висадів спеціяльних головних командантів, являється для історії війни також не новим. Це вже було при найнужденніших коаліційних війнах в минулому. Що вони, вкінці, мають плян нас при цьому побити — то чейже такий був їх намір від початку. Тим то я можу тільки запевнити, що всі ці наміри ми зразу врахували і приготовилися на них також у розбудові тих пунктів, які видаються нам вирішальними, або важними для такого висаду, і то розбудували в таких розмірах, які наших противників, мабуть, більше розчарують, ніж міг би нас розчарувати їх висад. Якщо ж запевно-

оть, що нову інвазію не можна порівняти зі спробою висаду біля Дієп, то й тоді ми не сподіємося нічого іншого, бо, зрозуміло, і наша оборона з ого часу стала іншою. І передусім: англійці, що проводили висад у Дієп, зовсім не зазнайомились із тодішньою німецькою обороною. Я промовляю перед німецьким народом у повній обережності, що де б аліянти не провели свій висад, они одержать належне прийняття. Німецький ояк і в тому випадку виконає свій обов'язок у відомості історичного значіння цієї боротьби.

ТВЕРДА СИЛА НІМЕЧЧИНИ

На тему летунського терору проти цивільних б'ектів, проти міст та мистецьких пам'яток, Фюрер сказав, що після війни німецькі міста будуть ідбудовані ще гарнішими, ніж вони досі виглядали, в кількох роках будуть усунені сліди війн. Якщо Німеччині вдалося в час миру збудувати в році понад 380.000 мешкань, то після війни ля спільної праці взагалі не буде ніякою проблемою створити за рік 3 міліони мешкань. „А тім прийде година відплати. Провід Німецької ержави рішений вести цю війну з якнайбільшим анатизмом та до крайніх консеквенцій“.

Після того, як Фюрер говорив про зумовлену йною потребу тотальної матеріяльної мобілізаії та про всякі вимоги, які виникають із цього ля промислу й сільського господарства, він підреслив велетенські досягнення німецької продукції. При цьому, як приклад, він назвав факт, що в час першої всесвітньої війни Німеччина в 1918 р., коли йде про повзи, абсолютно була слабша від тодішніх аліянтів, але ж у цій війні продукція німецьких повзів щодо якости й кількости безупинну показується такою самою, як і продукція всякої зброї оборони.

„Німеччина — говорив Гітлер — є хіба єдиною державою світу, яка не обнизила свого видобутку вугілля, але підвищила і яка при цьому, при якнайбільшому обмеженні приватних потреб, все підпорядкувала потребам війни. Завдяки велетенському життєвому просторові та великій кількості людей, яких в Европі можна заставити працювати для нашого военного проводу, як також завдяки нашому славетному союзникові у Східній Азії, як також завдяки націям, що по нашому боці б'ються в Европі, та які рівночасно захищають свою батьківщину, і в парі з цим европейський континент, завдяки всьому тому ми також, коли йде про кількість людей, являємося цифровим фактором, який є не менший, ніж цифровий фактор нашого противника, особливо, коли взяти на увагу не лише самі цифри, але також робочі сили, як справжні вартості, що їх можна поставити до продуктивної праці“.

„МАЄМО ПОВНЕ ДОВІР'Я“

Характеризуючи націонал-соціялістичну Німеччину, що повстала завдяки реалізації справді соціялістичних ідей як творця нового життєвого ритму европейського континенту, Фюрер сказав, що є всі матеріяльні й ідейні передумови для вдержання життя европейського континенту. Німеччина, що як соціялістична народна держава, є ціллю ненависти большевицьких заговірників і їх жидівських режисерів, стане причиною загибелі всієї коаліції. Свій маніфест Фюрер закінчив словами:

„1944 рік поставить тверді й важкі вимоги. Велетенська війна наблизиться в цьому році до кризи. Маємо повне довір'я, що ми цю кризу успішно перебудемо. Наша єдина молитва до Господа Бога повинна бути не та, щоб Він дарував нам перемогу, але щоб Він нас справедливо оцінив у нашій відвазі, в нашій мужності, в нашій пильності та згідно з нашими жертвами. Ціль нашої боротьби Йому відома. Наша готовість на жертви, наша пильність не залишається перед Ним укритою. Ми готові все дати і все зробити, щоб Йому послужити. Його справедливість буде нас так довго ставити перед іспитами, поки Він не зможе видати свого присуду. Нашим обов'язком є дбати про те, щоб ми не показалися перед Його очима надто легкодушними, але щоб ми зазнали того ласкавого судейського слова, яке називається „перемогою“ і враз із цим означає життя“.

„Нехай Новий Рік принесе нам оновлення!“

В день Нового Року Владика Архиепископ Іларіон виголосив у радіо слово до народу, вітаючи сердечно всіх з Новим Роком та бажаючи всім оновлення долі в майбутньому.

Це оновлення — говорив Владика — може наступити скоріше тоді, коли оновиться сучасне життя, коли на світі запанує повна віра в Бога та коли світ буде жити правдою і щирою любов'ю. В останньому часі на світі почався занепад віри в Бога. Найбільше большевики сіють заразу повного безвір'я, нищать любов на землі та обманою й насильством хотять примусити свій народ вірити в його обману. Більше двадцяти років большевики переслідували віру, руйнували Церкву та повбивали майже всіх її єпископів та священиків, а тепер обдурюють увесь світ, мов би вони дають волю Церкві.

„Відсвяткували ми Свято спокою, Різдво Христове, що має принести світові спокій та щастя — сказав дослівно Владика — і чекаємо в Новому Році й нової долі. Але пам'ятаймо, що доки не буде між людьми дійсного страху Божого, доки будуть існувати цілі держави, що відкрито за основу своєї науки ставлять безвір'я й гвалт над слабшими, а інші будуть зрадливо допомагати їм, — доти Царство Боже не прийде на землю, й правдивого спокою й оновлення світ не зазнає!“

„Я щиро й горливо молюсь повсякденно, — сказав Владика на закінчення, — щоб скоріше прийшла довгочекана правда й нашого розп'ятого Українського Народу, і глибоко вірю, що незабаром прийде вона. Я щиро молюся, щоб Новий Рік став справді новим і для нас, і приніс нам оновлення сумної нашої долі!“

Сію, сію, посіваю!

Все так було, є і буде, що людина, так чи інакше, старається відгадати **бутнє. На Купала — шукають о-** **чі цвіту папороті, щоб зірвати** **і стати щасливим та всевідаю-.** **На Андрія — віск виливають,** палять, свічки на воду пускачеревички кидають, пиріжками обдаровують. І все це роблять и для того, щоб за допомогою тих явищ довідатись про своє утнє.

е приходить кінець року... О-ній день ось-ось добігає. Стрілгодиннику наближається вже вночі. Кожний, повний радісних очікує, коли вже проб'є двата година, після якої Старий нчиться, видійде, а на його мірийде оповитий таємницею Новік. З радістю, але боязко, кожхочеться заглянути за таємни ерланок майбутнього. Людина мусить вірити, що той таємНовий Рік буде кращий для пощадить її того горя та не-, якими може не раз і не двічі овував суворий минулий рік. дaром наш нарід в перший Нового Року вітає один одного такими словами: „Сію, сію, посіваю, з Новим Роком поздоровляю!“, бо що ж може бути більш символічне між старим і новим, як не те зерно, яким посівають на Новий Рік... Із майже мертвого насіння — виростає нова, здорова і жива рослина. Старість замінюється молодістю. Нерухомість перетворюється в рух, а спокій у життя... Стається найбільше чудо!

До цього чуда треба добре причинятись і старатись, щоб таких чуд у нас було якнайбільше. Щоб кожне зерно, яке впало на народню ниву, дало нам чудо — нове, молоде життя, повне сил і чину.

А праці треба багато!

Візьмім хочби господарську ділянку нашої ниви. Скільки то треба ще її орати і добрим насінням засівати. Погляньмо тільки на наші поля, сіножаті, садки та городи, на наші хати та обори, на наші коні, корови та вівці. Подивімся на наші кооперативи, крамниці, ремісничі варстати, банки...

А наше національне та політичне життя? Тут багато ще треба вкладати праці. А скільки треба ще сіяти та плекати, щоб була в нас завсіди незломна єдність та багате знання...

Треба нам дбати про здоров'я, про добрі умови життя всіх разом і кожного зокрема.

Багато уваги треба нам присвятити суспільно - виховним справам, дбайливо піклуватися дітворою і молоддю, щоб з них вийшли цінні і повновартісні громадяни. Щоб наша молодь, не пробувала собі дороги без ніякої допомоги, самопасом. Старше громадянство своїм досвідом та добрим прикладом повинно зокрема в тяжких часах свою молодь виховувати, учити, і підготовляти на здисциплінованих, відповідальних та вартісних громадян.

Всі ми мусимо взятись до роботи і спільними силами, кожний у своїй галузі, докладати всіх своїх зусиль до того, щоб наша нива буйним цвітом зацвіла та гарні овочі дала. Тоді з чистим сумлінням зможемо привітати один одного традиційними словами: „Сію, сію, посіваю, з Новим Роком поздоровляю!“

Д-р Іван Драбатий.

Народна жертвенність

Українська жертвенність відома. Вона дала нам змогу довгі роки утримувати наші школи, культурні установи, інвалідів, сиріт — дала нам змогу втриматися 20 важких, твердих років. Сьогодні українське громадянство звільнене з деяких колишніх турбот — держава перебрала на себе утримання українського шкільництва, покриває поважну частину потреб суспільної опіки. Але рівночасно життя видвигнуло нові потреби, з якими ми давніше не стрічалися, або які не були охоплені нашим організованим життям. Зокрема гострі, пекучі потреби видвигнуло теперішнє военне лихоліття. Большевицький терор та війна позбавила батьківської опіки тисячі дітей. Тисячі военно-полонених чекають нашої помочі. Не можемо відмовити помочі і тим, що у висліді военної завірюхи залишилися без власного даху над головою.

Нашим святим обов'язком є запевнити сердечну опіку родинам тих наших братів, що своїми грудьми захищають нашу країну перед большевицькою навалою, і тим, що підсилюють протибольшевицький фронт своєю працею по фабриках та на ріллі. По наших селах, і зокрема по наших містах, живуть тисячі родин, яких батьки хоч і працюють, не можуть запевнити повного прожитку своїм найближчим, з уваги на важкі життєві умовини военного часу. Мусимо і їм дати змогу прожити та дальше працювати для загального добра. Мусимо уможливити нашій незалежній молоді здобути освіту по фахових загальноосвітніх та високих школах, щоб дати нашому народові кадри фахівців, яких недостачу так сильно відчуваємо.

Зокрема в цю четверту зиму, коли мороз загрожує здоров'ю тисячів людей, що не мають в що одягнутися, ані чим огріти мешкання — злидні найбільше даються взнаки. Мусимо заспокоїти ті всі потреби в ім'я Божого закону і в ім'я твердої вимоги національного самозбереження. Мусимо збільшити нашу жертвенність до найбільшого напруження.

На тверді потреби зими мусимо зареагувати жертвенною, щедрою акцією зимової допомоги, яку започаткуємо під звуки коляди. Віримо, що і цим разом українське громадянство щедрими датками на коляду дасть новий доказ своєї жертвенности — бо це ж іде про поміч нашим братам по крові, про збереження фізичного існування нашого народу.

Б. Галіт.

З НАГОДИ СВЯТА РІЗДВА ХРИСТОВОГО ТА НОВОГО РОКУ ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО И УСІ УКРАЇНСЬКІ УСТАНОВИ СКЛАДАЮТЬ МАСОВІ ПОЖЕРТВИ НА ТРАДИЦІЙНУ ВСЕНАРОДНУ ЗБІРКУ „КОЛЯДИ“ УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ.

Огляд воєнних і політичних подій

1944 р. стоїть від самого початку під знаком велетенських боїв на східному фронті, які тривають там майже безперервно від літа м. р. В останніх днях грудня м. р. і з початком січня ц. р. досягли вони свого вершка. Без огляду на всякі зміни на терені, большевикам не вдалося досягти головної мети своїх зусиль: знищення німецького оборонного фронту. В порівнянні з боями на Сході воєнні дії в Італії далі розгортаються дуже поволі, хоч і там не бракує воєнного завзяття. Одночасно з боями на обох тих головних европейських фронтах продовжується війна нервів. Її головним засобом по ворожому боці є погрози удару на европейське побережжя, але Німеччина протиставить цьому рішучу готовість оборони. На Далекому Сході ворог продовжує свою тактику боротьби за поодинокі морсько-летунські бази на Тихому океані.

Ланцюг політичних подій 1944-го р. почався новорічним закликом Фюрера до німецького народу, який подаємо окремо. Одночасно Фюрер звернувся з денним наказом до армії. Такі самі накази з нагоди Нового Року видав райхсмаршал Ґерінґ, великий адмірал Деніц та мін. внутр. справ і головний провідник ϟϟ Гімлер. Всі ті заклики й промови були перейняті непохитною вірою в перемогу німецької зброї. З інших політичних подій заслуговує на увагу щораз більша уступчивість західних держав супроти большевиків, що знову виявилося з нагоди пресової дискусії в Англії й З'єдинених Державах з приводу польських кордонів

Змагання велетнів на Сході

На східному фронті йдуть справжні „змагання велетнів". Згідно з голосами німецької преси большевики кидають усі свої сили. Англійські та американські часописи пишуть, що большевики хотіли б зайняти Одесу, Львів і Берестя Литовське. Коли під кінець грудня м. р. головний большевицький удар ішов на півночі на Вітебськ а в середині фронту на Житомир, то в перших днях січня ц. р. положення не змінилося. На півночі большевики далі наступають на Вітебськ, а в середній частині фронту вони скріпили свій натиск. Німецькі війська, зупиняючи большевиків у рухомій обороні, залишили Житомир і Коростень, але створили нові оборонні лінії. Тоді большевики вдарили в напрямі на Бердичів і загалом на південь від Києва. Рівночасно большевики повели свої наступи від Черкас, на Кіровоград і на північний захід від Кривого Рогу, змагаючи до того, щоб зайняти все велике коліно Дніпра й щоб поширити свої становища на південь від Житомира. Прийшло до велетенських завзятих боїв, що частинно перенеслися на терен міст Бердичева й Кіровограду. Останніми днями большевики знову почали наступати на захід у районі багон Прип'яти і поодинокі їх стежі були загналися в околиці Сарн і Звягля. Хоч большевикам після велетенських утрат удалося зайняти нові місцевості, німецький фронт далі успішно переводить свою тактику рухомої оборони. Вона змагає до того, щоб щадячи свої головні сили до слушного часу, заподіяти ворогові якнайбільших втрат.

Слимачим темпом на півдні

На півдні в Італії ворожі війська дуже поволі йдуть вперед так, що справді їх воєнні дії нагадують похід слимака. Після того, як ще під кінець грудня м. р. коштом великих жертв і завзятих боїв удалося їм зайняти на східному побережжі Адрійського моря Ортону, всі їх дотеперішні зусилля не принесли їм ніякого поважнішого висліду. В західній частині Апенінського півострову продовжуються бої на старих бовищах коло Венафро, Міняно й Мінтурно. Тут ворогові не вдалося піти наперед навіть стільки, що на сході над Адріятиком. З інших подій варто згадати, що на воєнному фронті в Італії від початку грудня м. р. бореться італійська військова одиниця в розмірі 14.000 людей та що 28. грудня м. р. ворожі літаки знову бомбардували Рим.

На морі

В грудні м. р. німецькі підводні човни, воєнні кораблі й літаки затопили 35 ворожих торговельних кораблів загальної містоти 225.200 тон і не враховуючи менших боєвих морських одиниць, 18 ворожих нищильників. Зокрема великі втрати потерпіли ворожі морські боєві одиниці в Біскайському заливі, де німецькі нищильники й торпедні човни затопили два ворожі кружляки — „Глезґов" та „Ентерпрайз" і 6 ворожих нищильників. Загалом останніми днями ворог утратив 21 нищильник. Підчас морських боїв на далекій Півночі з великим і сильно стереженим ворожим транспортом, що їхав до большевиків, затонув німецький боєвий корабель „Шарнгорст". Як колись „Бісмарк", так і тепер „Шарнгорст" затонув, заподіявши ворогові великі втрати, стріляючи аж до останньої гранати. Впродовж м. р. німці затопили ворогові 1 літаконосець, 6 кружляків, 63 нищильники й 18 підводних човнів, не згадуючи багато інших менших боєвих одиниць.

В повітрі

Продовжуючи налети на відкриті міста і цивільне населення північно-західної Німеччини та зайнятих західних просторів, ворог скинув бомби на Мангайм, Людвіґсгафен, Аахен, Кіль, Берлін і Штетін та на Париж. Скрізь населення потерпіло втрати й повстали дошкульні шкоди в мешканевих частинах міст і культурних пам'ятках. У першому тижні ц. р. ворог утратив підчас терористичних налетів 262 літаки, з того 231 4-моторовий бомбовик. Підчас останнього ворожого налету на Париж цивільне населення втратило 250 вбитих. У відплату німецькі літаки бомбардували військові об'єкти в Лондоні й південно-східній Англії.

Аліянтські поклони перед Сталіном

З тієї нагоди, що большевицькі війська стали наближатися після зайняття Житомира до колишнього польсько-совітського кордону, Вендел Вількі, один з кандидатів на президента З'єдинених Держав, помістив у пресі новорічну статтю, в якій висловив думку, що большевики зуміють пошанувати границі своїх колишніх менших сусідів. Головний орган комуністичної партії „Правда" відповів, що большевики вже самі знають, що мають робити з Польщею, Фінляндією і колишніми балтійськими державами. Одночасно англійська та американська преса почала писати, що польський еміґраційний уряд у Лондоні повинен піти на порозуміння зі совітами. Англійський мін. зак. справ Іден закликав до себе мін. зак. справ цього ж уряду ґр. Ромера й застерігся проти відозви, яку був видав польський еміґраційний уряд. Але найцікавіше те, що тепер пише аліянтська преса. Вона виразно каже, що большевики змагають щоб у Варшаві створити прихильний собі уряд і затримати західно-білоруські й західно-українські землі, бо вони колись „голосували" за прилученням до СССР. Та мабуть найкраще видно, як аліянти забігають коло большевиків з прикладу Італії Бадоліо. Під натиском своїх англійсько-американських опікунів Віктор Емануїл надав найвище італійське відзначення Анунціяти... Сталінові. Згідно з постановами про створення цього відзначення кожний, хто його дістає, стає кузеном італійського короля й неначе входить до його родини. Так Сталін став „свояком" італійського короля, хоч большевики колись були убили царя Миколу ІІ-го, який також був наділений тим відзначенням.

Український Допомоговий Комітет у Холмі

(в роках 1939—1943)

(Продовження)

В серпні 1940 р. прийшла зміна на становищі голови Комітету: головою Комітету призначено мґра Миколу Мостовича.

Саме в серпні почалася підготовна праця в напрямі обняття господарств по німецьких колоністах, які мали виїхати до Німеччини. Обняття цих господарств відбулося в місяцях вересні, жовтні та листопаді 1940 р. Українські родини оселено в таких колоніях: Ігнатів, Перехреще, Теосін, Залісоче, Скордіів і Камінь — всі на терені волости Турка; в кол. Готівка, волость Кривички і в Сверрожу, волость Сверже. Разом оселено було 147 родин. Комітет брав безпосередню участь в оселенню цих родин та допомагав їм харчами і лікарською опікою.

Багато заходів і праці вклав Комітет на те, щоб у Холмі відкрити гімназію, технічну школу, ремісничу школу та господарську школу. І ці заходи й праця увінчалися успіхом: в 1940/41 шкільному році всі ці школи заповнила українська молодь. Але скільки то було клопоту з приміщенням та прохарчуванням шкільної молоді! Комітетові довелось розв'язати не легке питання — зорганізування бурс і кухонь.

Багато заходів вжив Комітет також і в тому напрямі, щоб урядові посади обсадити українцями. І так обсаджено кілька посад у старостві та по волосних урядах. Багато зусиль пішло на те, щоб якнайбільше кандидатів вислати зі свого району на різного роду курси, які влаштовувано для вишколення працівників у різних ділянках праці.

Восени і взимі 1940/41 року Комітет, разом з аґрономами й лікарями та кооператорами холмського повіту, зорганізував і відбув двотижневі мандрівні сільсько-господарські курси. Ці курси відбулися в 17 волостях, по два курси в кожній. Виголошено тоді 423 виклади. Успіх цих курсів був надзвичайний! Пересічна кількість учасників на кожному з них сягала 230 душ. Загальна кількість учасників на всіх викладах була така: чоловіків 39.173 жінок 13.612, разом 52.785.

У цьому часі відкрито в Холмі пасічничу кооперативу „Рій"; звернено увагу на оживлення діяльности в Українбанку, цієї єдиної української кооперативно - кредитової установи, яка вдержалася на цих землях під Польщею; пороблено заходи до зорганізовання кооперативи „Українське Народне Мистецтво" та Української Сільсько-Господарської Школи в Окшеві біля Холма.

У січні 1941 р. відбувся другий з черги курс для провідників молоді на селі.

У лютому 1941 року провід УДК Холм обняв повновласник УЦК інж. Файґель, а в березні 1941 р. на становище голови УДК Холм призначено кап.-лейт. Святослава Шрамченка.

Ще вкінці 1940 р. всі освітні товариства, що діяли на українських землях у Ген. Губ. під різними назвами і по різних статутах дістали один статут і одну назву: „Українське Освітнє Товариство" (У. О. Т.). В 1941 році ці УОТ. розпочали свою плянову, статутову працю.

У. Д. К. зорганізував усі референтури та обсадив їх відповідними працівниками. Одначе скоро в праці Комітету прийшли ускладнення. Дня 22. червня 1941. р. Німеччина розпочала війну зі Совітами. Фронт посунувся далеко на схід і в наслідок цього звільнено від большевиків широкі простори українських земель. Цілком зрозуміло, що більшість втікачів з тих земель, що працювали на Холмщині й Підляшші, почали вертатись додому, залишаючи посади та власні інтереси: крамниці й варстати. Багато зусиль і організаційної праці мусів вкласти провід Комітету, щоб зберегти український стан володіння на своєму терені. Для цих справ створено спеціяльну комісію, завданням якої було дбати про те, щоб всі залишені посади обсадити відповідними працівниками, а приватні інтереси передати в українські руки. Комісія дбала про те, щоб у першу чергу використати місцевий елемент. І треба сказати, що за малими винятками Комісії не вдалося перевести.

З року 1941 наше селянство вперше почало здавати континґенти. Справа континґентів для наших господарів була нова і тому не йшла і не могла йти так, як треба було.

На весні 1941 р. перед самим вибухом війни з большевиками, заходами Жіночої Секції при УДК в Холмі, відбувся одномісячний санітарний курс, який покінчило поверх 30 жінок і дівчат-українок.

В перших днях війни з большевиками — Комітет створив Секцію допомоги раненим. Відпоручники цієї Секції відвідували ранених вояків по лікарнях, роздаючи їм поштові листівки, часописи, журнали та цигарки, а на залізничних стаціях в Холмі та Реївці, зорганізувала посильну допомогу раненим воякам, які їхали поїздами. (Далі буде)

Інж. А. Романенко

Допомагаймо потребуючим!

Така вже людська вдача, що чим тяжчі часи, тим більше людей тратить віру в краще завтра, просто попадає в зневіру, робиться самолюбним та живе низькими матеріялістичними думками й бажаннями. Коли сказати пересічній людині, що все ж таки прийдуть колись кращі часи, то вона махне рукою, скривиться, а то й висміє. Бо й дійсно, коли подумати, що ми кількасот літ жили в тяжких умовинах, то людині треба сильної волі, щоб вона ні на хвилинку не втратила віри в краще майбутнє, віри в те, що колись таки мусить запанувати добро й справедливість у світі.

Від національного відродження половини минулого століття, через бурю першої світової війни, до сьогоднішніх ще більше бурхливих часів другої світової війни, ми, від крикливої, а в суті речі пустої деклямації — зуміли перейти до тихих діл. Серед українського суспільства і жіноцтво являється сьогодні здоровим членом великої української спільноти, який стремить до того, щоб правильно й просто оцінити кожне, хочби й найтяжче положення. Українська жінка, передовсім селянка й міщанка, може частенько не розуміти високих, шумних слів та закликів про національну солідарність і самодопомогу, але вона розуміє, що потребуючому братові — треба помогти, просто витягнути й дати гріш, чи кусень хліба розломати по щирості наполовину.

І власне в першу чергу наша холмська жіноча інтелігенція живо зайнялася справою допомоги рідним братам-біженцям з України, яких жорстока дійсність загнала аж у найдальші західні закутини Краю. Вони ідуть сюди обірвані, як же часто навіть голі, босі й... голодні. Ідуть старі, ідуть молоді й діти. Всі вони зморені переживаннями й недостачею найпримітивніших харчевих засобів. І всі вони просять від нас тільки того одного — допомоги.

Окружна Жіноча Секція при Українському Допомоговому Комітеті в Холмі, вповні відчуваючи важливість справи й бажаючи підтримати морально й матеріяльно наших братів-біженців, у першу чергу, зібравши понад чотири й пів тисячі золотих на цю ціль, заснувала за дозволом п. Голови УДК кпт.-лейт. Святослава Шрамченка, при Фінансовому Відділі Комітету, свій спеціяльний допомоговий фонд. Але саме жіноцтво, що виявляє найбільші зусилля в справі зорганізування ширшої акції допомоги не є в силі зібрати стільки, скільки треба було б для заспокоєння перших потреб. Тому воно звертається з гарячим закликом в першу чергу до всього жіноцтва, а також і до цілого громадянства Холмщини, в міру можливостей складати гроші, харчі, а навіть одежу й взуття — на допомогу!

Гроші і речі просимо надсилати до УДК в Холмі, вул. Люблинська ч. 3. з зазначенням — для Окружної Жіночої Секції.

Своєю жертвенністю ми врятуємо від загибелі сотки наших братів, а наша національна солідарність, не в деклямацій, а на ділі потвердить за нами зрілість, яка каже нам дивитися в краще завтра, краще майбутнє!

Окружна Жіноча Секція при УДК в Холмі

ШАХОВІ КВАЛІФІКАЦІЙНІ ЗМАГАННЯ В ХОЛМІ

УСК Буг у Холмі зорганізував у днях 14. 10. до 14. 12. м. р. внутрішньо-клюбові шахові кваліфікаційні змагання, в яких взяло участь 16 членів клюбу. Вислід змагань такий:

1) Пемнуцький 14 точок, 2) м-р Григорович П. 14, 3) Максимюк 11½, 4) Уханський Е. 11, 5) Уханський Д. 11, 6) Григорович М. 10½, 7) Кальмуцький 7½, 8) Буштедт 7½, 9) інж. Квітко 7, 10) Пенерж 7, 11) Микольський 6, 12) Мірза 5½, 13) Степаненко 4½, 14) Радчук 2, 15) Довгопіль 1, 16) Склонний 0 точок. **Міт.**

Дні Української Культури

Відділ Культурної Праці Українського Центрального Комітету призначив був місяць грудень 1943 р. на святкування „Днів Української Культури". Згідно з вказівками май же кожне місто і село відзначили в себе ті „Дні", присвячені 85-літтю існування т-ва „Просвіта" концертом, академією, чи звичайними скромними сходинами з рефератом та деклямаціями.

Найвеличавіше відсвятковано „Дні Культури" у Львові, де в рямцях святкувань дано перегляд наших осягів у ділянках музичного, театрального та хореографічного мистецтва.

27. грудня м. р. хор ім. Леонтовича, під диригентурою нестора Городовенка, влаштував у Львові вечір української народної пісні.

29. грудня відбувся вечір української музики, в якому взяли участь наші кращі співаки та музики.

30. грудня в Оперному Театрі влаштовано вечір театрального мистецтва.

Величаво і врочисто відсвятковано ці „Дні" і в інших містах Галичини.

Посмертна згадка

† ДМИТРО БИК

17. грудня мин. року згинув Дмитро Бик, нар. 1897 р. — урядовець Волосного Уряду в Потоці Горішному, білгорайського повіту, волосний делегат УДК, заступник Голови Надзірної Ради ПОК в Тернгороді, разом з дружиною Катериною, ур. Яцечко, тестем 77-літнім Миколаєм Яцечком і війтом волости Потік Горішний, Іваном Яцечком.

Покійник це довголітний культурно-освітній діяч Холмщини, який своєю поставою утримував іскорку національного життя, яке жевріло за Польщі. По 1939 р. покійний розпочав інтенсивну громадську працю, зорганізував зразкову кооперативу в Потоці, працював при організації шкільництва й займався іншими ділянками зорганізованого життя. Зокрема багато праці вклав у виховання молодого доросту в різних фахових і середніх школах.

В Покійному тратимо зразкового громадянина. **В. И. П.**

НОВИНКИ

З нагоди Нового Року Його Високопреосвященство Архиєпископ Іларіон виголосив новорічне послання в п'ятницю 14. січня 1944. в год. 12,15 вполудне, через радіовисильню Вайхсель. Новорічне послання Владики передавали всі голосники в Люблинській області.

Вечір Миколи Куліша. 25. грудня 1943 р. в Літературно-мистецькому Клюбі у Львові відбувся вечір для вшанування нашого драматурга новіших часів — Миколи Куліша. Реферат про нього виголосив Ю. Косач. Спогадами про зустрічі з ним підчас роботи в театрі „Березіль" поділився Йосип Гірняк, арт. С. Дубровський прочитав уривки з його драми „97".

Львівська молодь — раненим вояком. Українська молодь львівських шкіл, крім дарунків у річах, склала 49.634,20 зол., як святочний дарунок для ранених вояків.

Другий студентський авторський вечір. Редакція журналу „Студентський Прапор" у Львові організує в місяці березні другий студентський авторський вечір.

Вписи на Заочну Студію теорії музики й композиції. Відділ Культурної Праці УЦК, Львів, Францішканська 7, оголошує оцим нові вписи на Заочну Студію теорії музики й композиції. Зголошення до 1. лютого 1944. Впис 10. зол., місячна оплата 26,50 зол.

Від 16. до 23. січня затемнення обов'язує від год. 5.10 веч. до 6.20 рано.

750 ВИСТАВ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ У ЛЬВОВІ

З кінцем грудня 1943 р. проминуло два з половиною роки праці Українського Театру (офіційно: Оперного Театру) у Львові, що почав свою діяльність негайно після прогнання большевиків з нашого краю. За цей час театр дав уже круг ло 750 вистав з усіх ділянок театрального мистецтва. Відвідало ці вистави понад 600.000 глядачів, з того коло 250.000 німців та союзників.

М. ШИПИНСЬКИЙ

Орлик

(Щедрий-Вечір за большевицького наїзду)

На столі блимала мала лямпочка, а під печею сидів Орлик і чистив револьвер. Яркий вогонь з печі освітлював червоявим світлом розкуйовдану чорну чуприну, що спадала на рум'яне обличчя й закривала густі, чорні брови. Час від часу Орлик раптом переставав чистити бравнінга і уважно прислухувався до шуму й реву хурлиги, що шаліла надворі, чи, бува, не чуть чужих, непрошених чобіт. Тоді Орлик хапався за пояс, де був застромлений „кольт", а в чорних, мов пітьма, очах, блистів холодний вогник.

Револьвер був уже почищений і Орлик заткнув його за пояс, поряд із „кольтом". Поглянув на кожух і шапку, що лежали на постелі й задоволено простягнув ноги до багаття. Червоне світло пестило й облизувало юхтові халяви чобіт. За плечима Орлика стояла невиразна тінь і не ворухалась. Орлик задумався. Його думки кружляли біля рідної хати, де жила старенька мати, молода дружина й малюсінький син, що недавно народився. Орлик ще не бачив його.

Нараз під хатою застугоніло. Орлик здригнувся, схопився на ноги й став за дверима з револьвером у руці. Рипнули надвірні двері в сінях, хтось затупотів ногами і закашляв три рази.

— Ага, Василь!

Рука з револьвером полізла за пояс.

Василь увійшов згодом з палкою в руці. На обличчі топився швидко дрібний, примерзлий сніг і краплинами спливав по вусах.

— Можеш іти спокійно, Дмитре. всі енкаведисти поховалися в теплій хаті й п'ють. Нікому не хочеться в таку заверюху ходити по селі.

Орлик вбрався швидко, стиснув руку Василеві і вийшов мовчки.

— Уважай, Дмитре! — пригадував йому навздогін Василь.

*

Надворі стояла пітьма. Холодний вітер вив поміж хатами, а там вихром виривався на поля, здіймав дрібний, твердий сніг і сипав ним ув очі.

Дмитро вперто йшов. Ішов навпростець, полями. Оминав дороги. Дорогами шляються часом червоні, а Дмитро не бажає зустрічі з ними. Краще йти вовчими стежками. Він же й так, відколи прийшли червоні, живе, мов хижий звір. Тут ховається, тут несподівано вискочить і вкусить і знову скриється. І трикляті червоні всякий слід по ньому гублять. Не знають, що Орлик це Дмитро Звізда, та що Дмитро Звізда це Орлик. Не знають, що Орлик скривається в Василя Шаленка, який нібито в НКВД служить. Не знають вони цього всього, бо хіба Орлик не був би Орликом...

Ще верстов з двадцять і, він побачить своїх. Ще поки засвітає побачить їх. На Свят-Вечір не міг засісти з ними і до святої вечері. Не дали нагоди. Може хоч на Щедрий побачить сина...

*

Жінка дбайливо позакривала вікна, щоб ні промінчик світла не видко було з надвору.

Дмитро сидів на стільчику і вдивлявся в свого манюсінького сина, що ось лежав у колисці і спав щасливим сном, мов янголятко.

— Яка твоя доля, сину мій? — думав Дмитро. Коли б тільки не така, як твого батька. Щоб і ти колись не покидав своїх та, мов злодій, не прокрадався до своєї хати...

На лаві сиділа стара мати і не спускала очей з свого сина, свого улюбленого, що десь по світах блукає і навіть матері відцурався.

— Коли ти вернешся до нас, сину? — прошепотіла до Дмитра.

— Коли червоних проженемо, глухо відповів Дмитро.

— Дай же, Боже, щоб вони пропали та щоб за ними слід пропав, — шепотіла мати.

А молода Настя заходилась коло вечері і ясними, тривожними очима крадькома пестила чорні кучері свого чоловіка.

*

Ще й до вечері не засіли, як надворі загавкали собаки і кілька пар чобіт затупотіло під хатою.

Настя завмерла серед хати.

Без слова схопився Дмитро, метнувся до дверей і щез.

Схопилась і мати, але не встигла обняти сина. Стояла мов закам'яніла з піднесеними руками.

А червоні вже до хати добуваються. Вже двері виважують. Вискочили двері з замків, в хату влетів вихор, а за ним енкаведисти з пістолями в руках.

Шукали й шукали. Не знайшли! Перекидували все коміть головою, а Дмитра не було. Орлика не було... А коли один із них дряпався на горище, з-під стріхи гримнув вистріл і він упав додолу. Надворі під хатою щось гепнуло, хтось крикнув, а потім завили собаки, завив вихор. Упав стріл вслід за Дмитром та не поцілив. Схвала його пітьма.

Метушилися чорні постаті по селу, а за ними виття метелиці й собак в'їдалися в пітьмі ночі, мов важка скарга

Краєва конференція окружних референтів молоді у Львові

Заходами Відділу Опіки над Молоддю і Родиною УЦК відбулося у Львові в днях 28.—31 грудня м. р. Краєва Конференція окружних референтів молоді. Участь взяли представники із 34 округ і Делеґатур.

Відкрив конференцію Керманич ВОнМ. — проф. З. Зелений, який з'ясував її ціль: скласти біланс з цілорічної праці. ВОнМ — сказав він — старається виховати новий тип юнака — громадянина та розвивати успішно тіловиховання не тільки в містах, але й по селах. Тому й конференція ця проходить під гаслом: Тіловиховання в масі! Дальше згадав він, що влада дала вже згоду на існування Виховних Спільнот української молоді (ВСУМ-ів) і вкоротці державна шкільна влада видасть в цьому напрямі окремі вказівки. При кінці відмітив він тіловиховну і виховну працю Української Служби Батьківщині, яка дає також військову підготову.

З черги промовляв заступник Провідника УЦК д-р К. Паньківський, який звернув увагу на велике значіння вмілого виховання молоді та користі, що їх дає ВОнМ.

Згодом вислухано ще декілька рефератів: м. ін. — д-ра М. Шлемкевича: „Виховання молоді — фундамент нації" і п-ні Ц. Паліїв про стан праць у клітинах ВОнМ. У своєму рефераті подала вона циферні дані та успіхи цілорічної праці.

Після полудня учасники приглянулися практичному показові сходин ВСУМ, показовій лекції плавання, боксу та дужання.

Наступного дня вислухано реферат проф. А. Антоновича: Реалізація гасла: „Тіловиховання в маси". Прелеґент відмітив м. ін. що на терені Ген. Губ. є 79 клюбів та спортових товариств із 10.370 членами. Маючи на увазі пропаганду масового тіловиховання переведено в 1943 р. у Львові Краєві змагання за першенство фізичної справности.

30. грудня учасники відвідали старшинську школу УСБ у Львові та вислухали реферати, звязані зі справами УСБ.

Останній день нарад присвячено на запити, на які дотичні референти давали відповіді. Учасникам нарад подано теж вказівки щодо загальної праці.

При кінці нарад прибув Провідник УЦК — д-р В. Кубійович, який в короткій промові вказав на справу виховання молоді, як на одну з найважніших справ.

Після спільної знимки оці чотириденні наради закінчено.

Нові управителі копалень нафти

Фахову вертничу школу у Бориславі, що існувала з 1897 р. і випускала початково дозорців копалень воску, перемінено у 1906 р. на школу управителів копалень нафти. Від того ж року лише декільком українцям удалося покінчити цю школу, а в останніх 25-х роках — ні одному.

Відновлена в 1942 р. ця фахова школа випускає вертачів у паралельних українських і польських відділах та веде і курси для управителів. Дня 17. грудня 1943 р. по 3-х іспитах апробовано 10 нових управителів українців, абсольвентів цієї школи, а саме: О. Бобика, Р. Ґермана, М. Добрянського, І. Коблика, Ф. Кульчицького, Б. Макара, В. Ортинського, В. Рудяка, О. Скіру, Л. Терлецького.

З цієї нагоди в домівці Об'єднання українських інженерів і техніків в Бориславі зійшлися всі члени Об'єднання, представники управи міста та делеґатури ОПК, щоб привітати абсольвентів. Вечір започаткував інж. Чикалюк, який познайомив присутніх із конструкцією свого епохального винаходу: автоматичної глибинної помпи, себто механічного уряджіння, яким нафтовий шиб без жадної енергії із-зовні сам помпує.

В товариській гутірці кілька промовців підкреслили небувалий осяг наших молодих управителів, щиро їх вітали та вказували на обов'язки українця, управителя копальні. Три дні пізніше новим управителям призначено у промислі їх нові ділянки праці.

Черговий курс для управителів почнеться у березні.

„ДО ПЕРЕМОГИ" ЧАСОПИС ДЛЯ ДОБРОВОЛЬЦІВ СС ДИВІЗІЇ ГАЛИЧИНА

З датою 23. грудня 1943 р. появилось у Львові перше число тижневика „До перемоги", призначеного для добровольців Галицької Дивізії, що його видає Військова Управа. Крім вступної статті проф. д-ра В. Кубійовича та слова від редакції, дві перші сторінки часопису присвячені міжнародній політиці, далі йдуть рубрики: „З вояцького життя", „Вісті з краю", сторінка присвячена літературі й мистецтву, куток воєнного словництва, вісті з фронтів, комунікати й розпорядки В. Управи, дрібні вісті, гумор, листування редакції та кілька ілюстрацій. Відповідальним редактором цього тижневика є Михайло Островерха.

В кількох словах

Еспанія визнала італійський Фашистівський уряд Мусоліні.

Прийшло до змін у французькому уряді Ляваля. Павло Маріон став державним секретарем при голові уряду, Філіп Анріо обняв міністерство пропаганди, а Йосиф Дарнан перебрав міністерство прилюдної безпеки. Дарнан заповів рішучу боротьбу з терористами.

Голова турецького уряду Сараджоглу заявив з нагоди Нового Року, що Туреччина хоче залишитися здалека від війни, оскільки її інтереси не будуть нарушені.

Швеція перевела пробну мобілізацію військ краєвої оборони в цілому краю. 1. 4. ц. р. головним командантом шведських збройних сил стане ген. Юнґ. Він займе місце ген. Торнеля, який досі командував шведською армією.

Як переховувати овочі

(*) Дуже часто в переховальні, навіть при дбайливому зберіганні, овочі звичайно зверху псуються, інші зверху виглядають ще зовсім здорові, однак, коли їх переріжемо, то в середині згнилі. Довше зберегти можна тільки зовсім непошкоджені плоди. Всякі пошкоджені лупини улегшують грибковим зародкам доступ до м'якуша. Невідповідна теплота та надмірна вогкість у приміщенні, де зберігаємо овочі, може спричинити масове гниття овочів. Холодне повітр'я обмежує, а тим самим продовжує доспівання уложених овочів. Приміщення мають бути провітрювані, холодні, темні, чисті та не дуже сухі, але також не мокрі.

Теплота повітря в переховальні повинна вносити взимі від +2 до +4 ступні Цельсія. Треба вдержувати рівномірну теплоту, щоб при наглому охолодженні пара не перемінювалася в воду, бо це піддержує розвиток плісні. Якщо в приміщенні вогко, то можна вогкости позбутися при помочі вапна, яке згашуємо і в той спосіб осушуємо приміщення.

Овочі треба зберігати в зовсім відокремленому місці. Не можна їх зберігати з городовиною та картоплею і т. п., бо вони дістають поганий смак і запах. Час від часу переглядаємо уложені овочі та усуваємо всі пошкоджені, чи загниваючі.

Чи знаєте, що:

Повітря кімнати, яка має площу 15 кв. метрів, а висоту 4 метри, важить 72 кг. — За добу людина вдихає до 12 кубометрів повітря, яке важить 14 кг. і споживає 3 кг. кисню.

Найвищі хвилі на морі досягають 16 м. — Ріки, течії та рухи моря заносять щорічно в море кругло 12 кубокілометрів каміння.

У деяких околицях Балкану люди заперечливо хитають головою, коли хочуть сказати „так" і, навпаки, потакують головою, коли хочуть заперечувати. — Коли в Туркестані жінка просить свого чоловіка дозволу вийти і він каже: „Іди!", але не додає: „Але повертайся!" — тоді подружжя вважається розв'язаним.

Улюблений напій тибетців — це вивар чаю, до якого, замість руму та цукру, доливають баранячого лою. — Тубильці в Ліберії натирають свої ноги соком якоїсь смердючої рослини, щоб поганим запахом відстрашити ядовитих гадів.

ОСНУВАННЯ „БІЛОРУСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ"

Під кінець грудня німецький генеральний комісар у Білорусі подав до відома представникам білоруського народу, що основано Білоруську Центральну Раду. Президентом Ради іменовано професора Острівського. Одночасно генеральний комісар заповів реалізацію важливих заходів, що мають поліпшити позицію білоруського народу в ділянці політики, прохарчування та в ділянці соціяльної політики, як також передбачують поширення культурної праці.

З НОВИХ ВИДАНЬ

Володимир Січинський: ЮРІЙ НАРБУТ — 1886—1920. З серії „Українське Мистецтво", випуск другий. Редактор С. Гординський. Українське Видавництво, Краків—Львів, 1943. Стор. 64. Формат 145×208 мм.

Роман Завадович: ТОДІРКІВ ЛІТАЧОК. — Бібліотека для дітвори „Моя Книжечка", випуск 44. Мистецьке оформлення Степанії Гербус-Баранецької. Українське Видавництво, Краків—Львів, 1943. Стор. 14. Формат 182×150 мм.

ВИШКІЛЬНІ САМООСВІТНІ КУРСИ В СТРИЮ

Для скріплення культурно-освітнього життя в окрузі — УОК в Стрию зорганізував 20-денний курс вишколу передовиків самоосвітніх гуртків, у якому брало участь яких 50 передовиків. Курс закінчився 26. грудня 1943. Тепер ці передовики посилять культурно-освітній рух по найбільш відсталих селах Бойківщини і Підкарпаття. Курс проводили фахівці освітники. Крім теоретичної підготови в ведені культурно-освітнього діла, курсанти вели актуальні гутірки, вивчали українську мову, сільське господарство, руханку, спів, гігієну і т. п.

За редакцію відповідає М. Хомяк у Кракові. Видає »Українське Видавництво«, Краків, вул. Райхсштрассе 34. II. Телефон 230-39.
З друкарні »Нова Друкарня Денникова« під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigen teil: M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau,
Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79.